



TEDNIK PEN

TEDENSKO DOGODJE

8. april 2022

št. 14/2022



UVODNIK

DOGODKI

KOLUMNA

ZA MIR

MEDNARODNI PEN



RAZPEČEVANJE SOVRAŠTVA

Kadar se književniki in književnice sprašujemo, ali imajo besede moč, je potreben samo kratek pogled v preteklo stoletje, da se zavemo, kako lahko izrazi spremenijo prav vse. Iz državljana z osnovnimi človekovimi pravicami naredijo brezpravno ali neobstoječo osebo, ne-človeka, s katerim je mogoče ravnati kakor s stvarjo.

Avtoritarni režimi se kot za stavo zgledujejo po propagandnih prijemih Tretjega rajha, prijemih, ki jih je dosledno popisal Victor Klemperer, nemški judovski profesor književnosti in pisatelj v svoji knjigi *Lingua Tertii Imperii*. Katere besede so bile tako učinkovite, da so jim nasedli milijoni po vsem svetu, ne le Nemci?

Mogoče jih navedem samo nekaj. Vse od razsvetljenstva dalje je beseda fanatičen pomenila negativno lastnost, saj zanika razum, tako potreben za razvoj človeštva. V Hitlerjevi Nemčiji pa je bila fanatičnost pojem slepe predanosti idejam in režimu. Biti fanatičen delček v kolesju, četudi je v njenih mlinih ugašalo milijone življenj, je bilo častno. Tudi beseda velik je označevala napredek in nudila opravičilo za osvajalske pohode čez meje dežele, kjer demokracija med obema vojnoma ni imela ravno dolge sape. Zanimiva je bila tudi beseda "posebna obravnava" –

Sonderbehandlung, ki je osebo v takem postopku vodila direktno v smrt. (Ali trenutno ne spremljamo nekaj podobnega v poimenovanju vojne kot specialne operacije?) Da o »končni rešitvi«, evfemizmu, ki je umoril milijone Judov, Romov, Slovanov in političnih nasprotnikov nacizma ne razpredam predolgo.

Nič novega ni, da danes sovražni govor pospešuje prihodke družabnih omrežij in da komentariji pod časopisnimi članki, ki se kar cedijo od anonimnih napadov na vsebino ali znane osebnosti – trenutno v Sloveniji pretežno političarke in politike – dvigujejo prodajo medija in prihodke. Še bolj škandalozno v mojih očeh je, kadar kaj takega uspe knjižni izdaji. Moj boj izpod peresa enega najbolj okrutnih voditeljev je sedemdeset let po njegovi smrti še zmeraj tabu in so dovoljene le izdaje, ki so opremljene s komentarji – slovensko je opremil Marjan Furlan. Tudi scientološka biblija utemeljitelja te uničujoče sekte Hubbarda Razvoj znanosti. Dianetika sodi med izdaje, ki jih ne gre ravno priporočati bralcem. In seveda je seznam knjig, za katere bi bilo bolje, da ne bi ugledale luči sveta, kar obsežen. Avtor gesla »Feminizem je rak sodobne družbe« in srditih napadov na vse drugačne, angleški populistični provokator grških korenin Milo Yiannopoulos je potem, ko mu je založba Simon in Schuster odpovedala založniško pogodbo (nanjo so pritisnili hišni pisatelji in pisateljice), v samozaložbi z istim toksičnim delom na Amazonu zaslužil milijone. In pri prepovedih in odpovedih se ni postavil dvom v vsebino njegovega dela, temveč vprašanje, ali gre pri hujskaču proti ženskam in migrantom za omejevanje svobode govora ali za preprečevanje sovražnega govora.

Preprostih rešitev v medijsko prepredeni družbi žal ne vidim. Knjižničar in blogger John the Librarian, ki se v svojih prispevkih sooča z vprašanjem, ali je etično bralcem ponujati knjige s sovražnimi vsebinami, ponuja naslednjo definicijo: »Sovražni govor ima slab namen – žaliti, izključiti, škoditi. Ne gre za osebni izraz, ne za svobodo govora, gre za nasilje.«

Ali če raje povzamem Kurta Vonneguta: »Sovraštvo je na dolgo dobo približno tako užitno kot cianid.«

In prav s to tematiko začnemo serijo debatnih večerov v PEN-u že ta ponedeljek. Tone Peršak bo vodil pogovor z Natašo Pirc Musar, Bojanom Grobovškom in Vesno Mikolič. Tudi listina nas zavezuje, da ne molčimo ali gledamo stran, zato vas vabim, da se aktivno vključite v razpravo.



DEBATNI VEČERI PEN SOVRAŽNI GOVOR – BOLEZEN DANAŠNJEGA ČASA

SC PEN začne serijo debatnih večerov namenjenih analizi stanja duha današnje družbe.

KDAJ: 11.4.2022 ob 19:30

KJE: SC PEN, Tomšičeva 12, Ljubljana

Prvi debatni večer bo namenjen sovražnemu govoru – bolezni današnjega časa. Vodil ga bo Tone Peršak, slovenski pisatelj in politik, poslanec, režiser in teatrolog.

Pridružili se mu bodo gostje:

Nataša Pirc Musar, nekdanja novinarka, informacijska pooblaščenka in odvetnica,

Bojan Grobovšek, veleposlanik, novinar in zaslužni predsednik Slovenskega društva za mednarodne odnose

in

Vesna Mikolič, redna profesorica in znanstvena svetnica, esejistka in publicistka.

Ko se je pojem sovražni govor širše uveljavil, smo ga razlagali kot izrekanje žaljivih, zaničljivih in poniževalnih sodb ter mnenj o slabih namelih pripadnikov drugih narodov in ras (pripisovanje namenov terorizma, moralne izprijenosti, manjvrednosti itd.). Danes se vse bolj zdi, da je pojem nujno razširiti tudi na pojave osebnih diskvalifikacij, recimo političnih nasprotnikov na zaničljive in žaljive (celo na račun videza, načina življenja, vrednot ipd.) obsodbe teh nasprotnikov, skratka na javno izrečene ali objavljene poskuse osebnostne, moral(istič)ne diskvalifikacije posameznih javnih osebnosti ipd. Gre za dejanja neke vrste simbolnih ubojev, katerih namen je diskreditirati te tarče, jih celo do neke mere izključiti in onemogočiti kot konkurente, torej simbolno ubiti kot javne osebnosti. Seveda se je to pojavljalo že tudi prej, (najusodnejše recimo kot obtožbe domnevnih čarovnic), vendar praviloma v bolj zaprtih krogih (npr. »za šankom«). Danes tehnološke možnosti, zlasti družbena omrežja omogočajo tako rekoč sovražni govor »urbi et orbi« in to zlasti nekateri politiki v svoji sli po »lasti in oblasti« s pridom izkoriščajo. Gre za neke vrste bolezni družbe, zaradi katere (tudi) družba tako rekoč razpada in vse več ljudi se odreka možnosti sodelovanja v družbenem življenju.

Tone Peršak



Vojna kot generator literature

V imenu Mire, Ženskega odbora slovenskega centra PEN, vljudno vabljeni na pogovor, ki smo ga naslovili Vojna kot generator literature, in bo potekal v sodelovanju z Založbo Litera.

Pogovor z Adriano Kuči o njenem novem romanu Ime mi je Sarajevo (Litera 22), ter Veroniko Simoniti, ki bo tokrat spregovorila o zbirki zgodb Fugato (Litera, 2019), bo moderirala Gabriela Babnik Ouattara.

Dogodek bo potekal v Centru za poezijo Tomaža Šalamuna v četrtek, 14. 4. 2022, ob 19. uri.

Adriana Kuči se je rodila v Sarajevu, 13. novembra 1975. Od otroštva se ukvarja z novinarstvom in vsemi drugimi oblikami pisanja. Njena dela so objavljena v različnih medijih in književnih časopisih v regiji. Leta 2015 je objavila Enciklopedijo slovenskih košarkaških reprezentantov, zbirko devetdesetih intervjujev v slovenskem jeziku, leta 2017 pa svoj prvi roman I prijavo i plavo, v jeziku narodov v Bosni in Hercegovini. Ime mi je Sarajevo je napisala v slovenskem jeziku. Poleg Sarajeva je živela tudi na Bližnjem vzhodu. Zadnja leta živi in dela v Sloveniji in upa na najboljše.

Veronika Simoniti (1967) je pisateljica, prevajalka in lektorica. Prozna dela objavlja od leta 2000. Za Radio Slovenija nekaj pravljic, predvsem v literarnih revijah pa več kratkih zgodb. L. 2005 je pri LUD Literatura izšel prozni prvenec Zasukane štorije (nominacija fabula 2006 in 2007). L. 2011 prav tako pri založbi LUD Literatura izdala drugo zbirko kratkih zgodb Hudičev jezik. L. 2014 pri mariborski založbi Litera izšel roman Kamenno seme (nominacija kresnik 2015), 2019 pa pri Cankarjevi založbi roman Ivana pred morjem (nominacija za nagrado modra ptica Mladinske knjige 2018 in za nagrado kritično sito 2020; nagrada kresnik 2020) in pri založbi Litera prozna zbirka Fugato, ki je bila leta 2020 nominirana za nagrado novo mesto.

MIRA: VOJNA KOT GENERATOR LITERATURE

V imenu Mire, Ženskega odbora slovenskega centra PEN, vljudno vabljeni na pogovor, ki smo ga naslovili Vojna kot generator literature, in bo potekal v sodelovanju z Založbo Litera.

Pogovor z Adriano Kuči o njenem novem romanu Ime mi je Sarajevo (Litera 22), ter Veroniko Simoniti, ki bo tokrat spregovorila o zbirki zgodb Fugato (Litera, 2019), bo moderirala Gabriela Babnik Ouattara.

Dogodek bo potekal v **Centru za poezijo Tomaža Šalamuna** v četrtek, 14. 4. 2022, ob 19. uri.



LITERARNI VEČER »SPOTIKANJ«

Vljudno vas vabimo na aktualni pogovor z legendarnim televizijcem mag. Lodom Ambrožičem ob izidu njegove nove knjige *Spotikanja* (založba Buča), kjer spregovori od rojstva naše mlade države dalje o pritiskih politike na javno televizijo. Pogovor bo moderiral nekdanji televizijec, vodja stikov z javnostmi v kabinetu rektorja Univerze v Ljubljani in volilnega štaba nekdanjega predsednika Vlade RS Mira Cerarja (2014) ter diplomat mag. Gregor Jagodič, za glasbeno spremljavo bo poskrbel kitarist Erazem Izidor Grafenauer, ki velja za enega najboljših kitaristov pri nas.

Pogovor bo potekal v torek, 12. aprila 2022, ob 19:30 uri v prostorih PENa, Tomšičeva 12, 1000 Ljubljana.

Pogovor se bo zaključil ob 20:45 uri. Na dogodku bo možno kupiti njegovo knjigo po promocijski ceni. Avtor knjige mag. Lado Ambrožič bo na željo podpisoval izvode knjig.

POGOVORI O ČLOVEČNOSTI IN DRUŽBI PRIHODNOSTI ZA VSE

Častna pokroviteljica pogovorov je Anica Mikuš Kos.

Upravljanje krize in odgovornost za zlorabe v kriznih razmerah

14. 4. 2022 (četrtek), od 10. do 14. ure, Hiša EU, Dunajska 20, Ljubljana

10:00 Uvodni pozdravi in prispevki o pomenu človečnosti pri obvladovanju kompleksnih kriz

Moderator: zasl. prof. dr. Albin Igličar

- Anica Mikuš Kos, častna pokroviteljica, in Tanja Tuma, predsednica SC PEN - uvodni pozdrav
- dr. Robert Šumi, predsednik Komisije za preprečevanje korupcije - uvodni nagovor
- dr. Vasilka Sancin, Pravna fakulteta UL, Mednarodno pravo in človekove pravice v kriznih razmerah
- dr. Albin Igličar, Pravna fakulteta UL, Odgovornost - kriza - (delegirana) zakonodaja
- mag. Bećir Kečanović, IRVD, Javna varnost in obvladovanje kriz v skupnem okviru trajnosti in odpornosti

11:45-12:00 Odmor z glasbeno popestritvijo kantavtorja Andreja Vilčnika, zmagovalca Vox populi iz Kantfesta

12:00-14:00 Okrogla miza o zlorabah in kaznivih ravnanjih med krizo

Moderator: dr. Vid Jakulin

- dr. Ninna Kozorog, predsednica društva Humanitarček, regionalna vodja FEANTS-a in UNHCR, Porast zlorab človeških stisk v imenu humanitarnosti v času COVID-19 - praktični primeri 2020/21
- dr. Miha Šepec, Pravna fakulteta UM, Zlorabe informacijskih tehnologij med krizo
- dr. Vid Jakulin, Pravna fakulteta UL, Odgovornost za zlorabe v kriznih razmerah
- mag. Bećir Kečanović, Povečanje odpornosti z integrirano zaščito prijaviteljev (»žvižgačev«) v skladu z namenom področne Direktive 2019/1937/EU o varovanju javnega interesa
- razprava

Udeležba na dogodku je brezplačna. Prosimo, da vašo udeležbo sporočite na: kontakte@irvd.si

ŽENSKE ZA MIR IN VARNOST

Na [povezavi](#) si lahko ogledate Pogovore o človečnosti in družbi prihodnosti za vse, II. Ženske za mir in varnost, ki so potekali 23. marca 2022 in katerih častna pokroviteljica je Anica Mikuš Kos, neutrudna ambasadorica človečnosti.

VEČ

BORBA ZA MIR - RALF NESTMAYER

Obveščamo vas, da je na spletu na voljo nova epizoda programa Hustling for Peace.

Celoten intervju z Ralfom Nestmayerjem, podpredsednikom nemškega PEN-a, si lahko ogledate na tej [povezavi](#).

Celoten seznam epizod programa Hustling for Peace je na voljo na [spletni strani](#).





KAKOR ROKE V OBJEM : PESMI

Na povabilo direktorja Lavričeve knjižnice Ajdovščina, Arturja Lipovža, je v tej knjižnici 29. 3. 2022 od 18.30 do 19.30 potekala predstavitev pesniške zbirke *Kakor roke v objem : pesmi* = *Wie Hände zur Umarmung : Gedichte*. Prepesnila jo je Ivana Kampuš. Sodelovale so domačinka, ilustratorka Silva Karim, moderatorka, slavistka Valentina Tominec, citrarka Urška Sajovic in avtorica Lidija Golc.

NOČNI OBISK - MILAN JAZBEC

Diplomat, profesor diplomacije, pisatelj, pred leti tudi predsedniški kandidat. Milan Jazbec prihaja na prav nič uraden nočni obisk, tako rekoč v domači halji. Kaj ustvarja za domačo pisalno mizo, ko zapisuje svoje izkušnje in razmišljanja veleposlanika v Stocholmu, Ankari in Skopju? Kakšne odlike krasijo uspešnega diplomata? Kako plesati na diplomatskem parketu in kako dobro je poznati protokol: white tie ali black tie? Diplomati slovijo kot zadržani ljudje, za Milana Jazbega to ne velja. Slovijo pa tudi kot mojstri besed, morda tudi besedičenja – to pa bomo preverili v nočnem programu z voditeljico Alenko Terlep.

VEČ

KNJIGA SVETLANE SLAPŠAK: GROŽNJA IN STRAH

Razraščanje sovražnega govora kot orodja oblasti v Slovenij

Spremna beseda: Erik Valenčič

Knjiga je nastajala med letoma 2019 in 2021 in je rezultat spremljanja in analize sovražnega govora v slovenskem medijskem prostoru; premišljuje tudi družbene posledice tega pojava, ki že dosega nevarne razsežnosti. Nevarnost predstavlja načrtno in agresivno netenje, širjenje kolektivne psihoze, pojav pa je primerljiv s podobnimi procesi v mnogih državah Evrope in sveta. Definiranje tega pojava in njegovih različic se začne z opredelitvijo populizma, čeprav ga ne gre enačiti z njim; kljub nekaterim vzporednicam tudi ne z neonacizmom in fašizmom. Obstaja pa generična povezava in metodološko sovpadanje (odnos vzorca in novih kalupov) med goebbelsovsko propagandno in sodobno produkcijo sovražnega govora. Goebbelsov(ski) vzorčni model seveda ni enostavno in univerzalno aplikabilen, skozi raziskavo se namreč pokaže več divergentnih modelov, ki vključujejo drugačne narative, novejši lokalni imaginarij in terminološko arbitrarnost.

Izhodišče raziskave so konkretni primeri javnega govora. Razporejeni so diahrono in sinhrono, skozi analitično in metodološko doslednost pa se razkrijejo izvori in strukture posameznih modelov diskurza. Raziskovalni postopek upošteva antropološke specifičnosti lokalne produkcije sovražnega govora. Njen pomemben element so v kolektivnem spominu še vedno živo prisotne formule predhodne oblasti, ki pa so se prilagodile novim pogojem. V ospredju raziskave so predvsem posledice, ki jih v prostoru javnega govora sprožajo spremembe diskurza, zasnovanega na usmerjanju in pragmatizaciji sovraštva. Manipulacije in laži, celoten aparat tovrstnega diskurza, se zlahka najde v »negativni retoriki«, številnih napakah v izrazu in stilu. Nepoznavanje retorike omogoča, da se takšne napake – z nešteti logičnimi zdrsni vred – ne prepoznajo: celoten instrumentarij sovražnega govora je zasnovan na hipostazah neznanja, njihova osnova pa je »negativna retorika«.

Svetlana Slapšak je avtorica številnih del s področja antropologije, lingvistike, klasičnih študij, študij spola, balkanologije, komparativistike. Objavila je več kot 50 knjig, preko 400 znanstvenih študij in preko 1000 člankov, esejev in kolumn.

ZALOŽBA *cf

Vesna Mikolič

(VERO)DOSTOJNOST KOT UPOR

25. februar 2022, Vrabec Anarhist

Po eni strani imamo danes občutek, da živimo v fizičnem in virtualnem prostoru, kjer je nasilja vse več, po drugi strani pa sta v večini sodobnih družb tako fizično kot verbalno nasilje precej dobro zakonsko regulirana. Tudi nenapisani zakoni politične korektnosti uravnavajo obnašanje v sodobnih družbah, da se zdi, da je tako fizičnega kot verbalnega nasilja vsaj v javnih prostorih vse manj. Žal to najbrž ne velja za dogajanje za štirimi zidovi, prav tako bi to težko trdili za virtualno komunikacijo.

Splet in novi mediji s prosto dostopnostjo, neosebno in neobvezujočo komunikacijo ter dopuščanjem anonimnosti sporočevalca nasilni govor še spodbujajo. Seveda se tu takoj odpre vprašanje razmerja med različnimi oblikami nasilja v komunikaciji. Najprej so tu zakonsko regulirane oblike verbalnega nasilja, kot so dejanja zoper čast in dobro ime ter posamezni elementi sovražnega govora. Že meje znotraj teh dejanj so včasih tanke, v zvezi s sankcioniranjem sovražnega govora ni vedno jasno, kje pravica do svobode izražanja trči ob pravico do dostojanstva posameznikov in družbenih skupin.

Še težje določljiva je meja med nenasilnim in nasilnim govorom. Slednji ni nujno nezakonit ali neustaven, pa vendar lahko tudi ta hitro vodi do nezakonitega verbalnega in fizičnega nasilja, poleg tega pa ves čas znižuje raven komunikacije ter kakovosti družbenih in medčloveških odnosov. Družba mora zato oblikovati ustrezne korektive, s katerimi bo omejevala nasilni govor in namesto tega spodbujala nenasilno komunikacijo. Tako regulacija nasilja v jeziku razkriva kulturo in kultiviranost neke skupnosti. Kakšen odnos do nasilja nasploh pa ima slovenska družba?

Dolgo smo Slovenci veljali za narod, ki nasilje izkazuje v odnosu do samega sebe, po številu samomorov smo bili v svetovnem vrhu, prav tako je še vedno prisotno veliko družinskega nasilja. Danes pa ugotavljamo, da je vse več nasilja tudi v javnem prostoru in da v tem ne zaostajamo za svetovnimi trendi. Kaj se dogaja s prislovično zadržanimi, bolj introvertiranimi kot ekstrovertiranimi Slovenci? Je za slovensko kulturo še vedno značilno, kar smo ugotavljali za poezijo Franceta Prešerna, da namreč v skrajnih legah ne zdrži, temveč med nebesi in peklom izbere pomiritev v obliki resignacije? Na nekem zanimivem srečanju Slovenskega centra PEN konec l. 2019 je slovenski pesnik in literarni teoretik dr. Boris A. Novak ugotavljal, da je za Slovence res značilna zadržanost, potiskanje skrajnih čustev in stanj, a da ravno zato od časa do časa izbruhnemo. Izvrsten indikator takšnih skrajnih čustvenih stanj je ravno jezik, ki je na vseh družbenih področjih osnovno sredstvo bolj ali manj prepričljivega in učinkovitega sporazumevanja.

Danes, v omrežni družbi, se nam velikokrat zdi, da je za prepričljivost dovolj, če je naša govorica všečna, če nam sogovorniki prikimavajo, všečkajo naše objave, če jih na nek način preglasimo, tako da sami niti ne pridejo do besede. Zdi se, da namesto dialoga vse bolj prevladuje monolog, vsaj v virtualnem svetu je vse pogostejše tako. Poslovna učinkovitost medijev, ki izhaja iz večje branosti, namreč vse bolj potrebuje radikalizacijo, saj ta zagotavlja prepričane bralce, gledalce. Algoritmi družbenih omrežij tako načrtno ločujejo govorce, da smo vse bolj vsak sebi in tako se hitro najdemo v skupini istomislečnih, izražamo se lahko samo s pritrditvijo ali zanikanjem, celovitejša razprava večinoma ni mogoča, zaradi česar se naši pogledi lahko hitro ožijo in celo radikalizirajo. Če v takšnih okoliščinah slučajno naletimo na drugačno stališče od lastnega, nas to vse bolj iritira, tako da so tudi odzivi vse bolj nasilni. Primere takšne radikaliziranosti in zadržanosti sedaj v času Covida-19 zlahka najdemo po vsem svetu, v Sloveniji smo tradicionalnim ideološkim delitvam pritaknili še to pandemijsko ... Očitno je, da dialoga s pozornim branjem oz. poslušanjem sogovornikovega sporočila skorajda nismo več sposobni.

A morda je ravno zato, ker nam današnja govorica kaže, kako nizko smo padli v medosebnih in družbenih odnosih, prav naše sporazumevanje tudi pot, po kateri lahko krenemo v drugo smer. Tudi to bi pomenilo svojevrsten upor. Čeprav se danes nasilni govor kaže kot nova normalnost, saj smo v vseh okoljih vajeni visokih dražljajev, si je dobro biti na jasnem, da je tudi nenasilni govor lahko ravno tako odločen, neposreden, predvsem pa je vir moči nenasilnega govora v njegovi dostojnosti in verodostojnosti.

Verodostojen govor je govor, pri katerem premislimo, ali imamo res vse argumente, da lahko nekaj trdimo, in ali naše besede odsevajo resničnost. Takšno tehtanje resničnosti vsebine in uravnavanje intenzitete trditve je še posebej dragoceno v današnji postfaktični dobi, ko pojmi, kot so resnica, resnično, hitro izgubljajo na pomenu. Resničnost ni samo razvrednotena, pač pa tudi vse težje prepoznavna, saj omrežna družba ponuja številne možnosti za ponarejanje podatkov in manipulacijo. Lepo je verjeti, da se s premišljeno govorico lahko zoperstavimo kričanju, ki želi preglasiti resničnost in različne poglede nanjo.

Seveda nenasilni govor ne pomeni nujno izključevanja čustev, pozitivnih ali negativnih. Nič ni narobe, če smo v svoji komunikaciji kdaj ostri, če si damo kdaj duška, včasih notranja ali zunanja situacija tak odziv od nas celo zahteva, a vendarle je vsako sporočanje sprejemljivo le, dokler upošteva nevidno mejo človeškega dostojanstva. Dostojen govor je pomemben tako v zasebni in polzasebni, še toliko bolj pa v javni komunikaciji, ki zajema širšo skupnost. V vsakem primeru je ključen premislek, kako bo naše besede sprejel naslovnik. Ali res lahko svojo nemoč izražamo tako, da prizadane, ponižamo drugega? Vsak ima pravico do glasu, nihče pa nima pravice, da se iz žrtve prelevi v rablja, kot tudi ne, da se namerno postavlja v vlogo žrtve, misleč, da mu to dopušča maščevalno in napadalno držo do drugega. Kaj če bi se enkrat nehali igrati nemce in partizane, kavbojce in indijance in bi končno odrasli?

VRABEC ANARHIST

Vladimir Gajšek
1962 - 2022
IN MEMORIAM

vsem ki so padli
in še padajo
ki so ravnokar padli
vsem nevidnim lobanjam na nocojšnjem nebu

breze so slapi krvi

Jutri bo deževalo
ljudje so črno bele tehnike v rahli sivini
lahko noč
avtobusi so dobre matere
kupite liter pečenih kostanjev gospod
kupite te dišeče krizanteme reče prodajavka
z mladim nasmehom
družina gre skoraj slovesno po cesti
za njimi gresta fant in dekle objeta
za njimi gre še tisoč ljudi

kako lepo gorijo sveče pravi otrok in se smeji
breze ostanejo vso noč z zemljo in s kamenjem
in mislijo na zimo
domači vrabci so v nasmehu otroka

Zjutraj dežuje praznik je pozabljen
dimnike preraščajo oblaki
Whitman prodaja na oglu ulice pečene kostanje
vsakogar šepetajoče in z vročimi ustnicami pozdravlja
misli na travo
zelene bilke v mladi rasti
v glavi se mu zvrtilo zvezde in včerajšnji večer

Vlaki odhajajo,
Sonca vzhajajo in zahajajo
sveče v hišah

spanec mi prerašča oči z zelenim mahom
ljudje so mrtvi in dolgočasni
zaprli se bodo v polževe hiše
zalizani s slino



Dialogues on War / Діалоги про війну

Andriy Kurkov,
President of PEN Ukraine

April 6, 2022

Georgina Godwin,
journalist

Broadcast from
• **The London Book Fair**

on Facebook pages of • **PEN Ukraine**
• **PEN International** • **Ukrainian Institute**
• **Ukrainian Institute London** • **HURI**

Logos: PEN, PEN International, Ukrainian Institute, Ukrainian Institute London, HURI, Ukrainian World, British Council.

DIALOGI O VOJNI

Na voljo je nova epizoda pogovorov #DialoguesOnWar.

Govorca:

- Andrej Kurkov, predsednik PEN Ukrajina, pisatelj
- Georgina Godwin, novinarka.

[POVEZAVA](#)

KUBA: PEN obsoja šestletno zaporno kazen za kubanskega glasbenika Abela Lescaya zaradi sodelovanja v mirnih množičnih protestih

(NEW YORK | LONDON) – Mednarodni PEN in PEN Amerika sta obsodila šestletno zaporno kazen, ki je bila kubanskemu glasbeniku Abelu Lescayu 30. marca izrečena zaradi javnih neredov, ker je sodeloval na množičnih demonstracijah proti vladi na Kubi lani poleti. Mednarodni PEN in PEN Amerika sta obsodbo kubanske vlade označila za "samovoljno in kruto" ter zaskrbljujoče stopnjevanje nenehnega preganjanja umetnikov in kulturnikov.

"Abel Lescay je pogumen in nadarjen glasbenik, ki sploh ne bi smel biti v zaporu. Zgroženi smo nad novico, da je bil zaradi uveljavljanja pravice do protestiranja obsojen na to grozljivo šestletno zaporno kazen. Njegova obsodba je zelo zaskrbljujoč dogodek v neusmiljenem zatiranju umetniškega izražanja s strani kubanske vlade po vsej državi in je znak, da bodo morda kmalu obsojeni tudi številni disidenti, ki že mesece tičijo v priporu, vključno z umetniki in kulturniki, kot sta Luis Manuel Otero Alcántara in raper Maykel 'Osorbo' Castillo," je dejala Julie Trébault, direktorica organizacije PEN America's Artists at Risk Connection (ARC). "Neomajno smo solidarni s kubanskimi umetniki in kulturnimi delavci, ki so svoja življenja in preživetje zastavili za to, v kar verjamejo, zdaj pa jih čakajo povsem samovoljne in smešno dolge kazni kot maščevanje za svobodno in mirno izražanje. Kubansko vlado pozivamo, naj spoštuje svoje mednarodne obveznosti, preneha nadlegovati umetnike in konča to zastrašujočo kampanjo proti svobodi izražanja."

"Kubanske oblasti skušajo utišati disidentske glasove in se poslužujejo krutih načinov zatiranja, pri čemer so novinarji, umetniki in pisatelji na otoku zaprti ali pod stalnim nadzorom," je dejala Romana Cacchioli, izvršna direktorica organizacije mednarodnega PEN-a. "Medtem ko oblasti poskušajo utišati disidente, bomo še naprej branili njihove glasove na mednarodni ravni. PEN bo še naprej budno spremljal položaj umetnikov in pisateljev na Kubi in ponovno pozivamo kubanske oblasti, naj takoj prenehajo s sistematičnim nadlegovanjem in zatiranjem umetnikov in ustvarjalcev."

Čeprav je umetniško izražanje na Kubi že leta pod udarom, je vlada po izbruhu zgodovinskih množičnih demonstracij julija 2021, na katerih so bili umetniki v prvih vrstah, še okrepila zatiranje svobode izražanja. V mesecih po protestih je bilo najmanj 50 umetnikov v hišnem priporu, zaporu ali kazenski preiskavi, kampanja pa ne kaže, da bi se ustavila. Lescay ni edini umetnik, ki je bil nedavno obsojen: Pred tremi tedni, 10. marca, je bila pesnica María Cristina Garrido Rodríguez, ki je bila prvič aretirana 11. julija, ko je sodelovala na protestih, obsojena na sedem let zopora zaradi motenja javnega reda in miru.

Tednik PEN, glasilo Slovenskega centra PEN, št. 14/2022

Izdal: Slovenski center PEN, Tomšičeva 12, 1000 Ljubljana
Zanj: Predsednica Tanja Tuma

Uredništvo
Odgovorna urednica: Tanja Tuma
Glavna urednica: Maja Ferjančič
Oblikovanje: Maja Ferjančič

Leto izdaje: april 2022

Kraj: Ljubljana

ISSN 2784-7586

Publikacija Tednik PEN je brezplačna.

POVEZAVA

<https://www.penslovenia-zdruzenje.si/tednik>

Naslovna fotografija: Annie Spratt